

PODÁNÍ RUKY 4

Na rozdíl od slovního pozdravu je podání ruky jiného, intimnějšího charakteru, protože zde se lidé dostávají do přímého, víceméně intimního kontaktu – často poprvé. Je součástí prvního dojmu a vyjadřuje náš vztah k druhému i prozrazuje něco o nás samých. Je to výraz přátelství a projev důvěry, jistá pocta, kterou společensky významnější osoba prokazuje podáním ruky osobě společensky méně významné. Z toho také vyplývá, že:

UKU PODÁVÁ JAKO PRVNÍ OSOBA SPOLEČENSKY VÝZNAMNĚJŠÍ

Jsmo-li v postavení méně významné osoby, nemůžeme si vynucovat důvěrný dotyk s významným člověkem tak, že mu nabídneme ruku k podání, potřesení. Při podání ruky stejně jako při jiných způsobech pozdravu platí dříve uvedené zásady, např. o stání a sezení při pozdravu.

Platí tedy, že ruku podává první dáma, muž k ní nikdy nesmí napáhnout ruku první. Výjimky si mohou dovolit jen osoby vysoce postavené nebo blízcí příbuzní a velmi dobří známí.

Ruku můžeme podat a stisknout tisícovým různým způsobem. V podstatě se při podání ruky často setkáváme se dvěma extrémami. Prvním jsou siláci – muži, kteří nám zmáčknu ruku, div nám v ní všechny kosti nepolámou, zacloumají s námi, přehodí si nás přes rameno, odtáhnou... Druhým extrémem, častým zejména u žen, je styl „leklá ryba“. Dotyčný nebo dotyčná nám podá něco, co je chladné, měkké, bez vůle, často vlhké..., nevíme, co s tím, dát to do kapsy, odejít? Tak takhle NE!

Stisk ruky má být středně dlouhý a středně silný, úměrný ruce a člověku, který ji podává a kterému my ji podáváme. Má působit energicky a upřímně. Podáváme, držíme a tiskneme celou ruku, ne jen prsty, nebo dokonce špičky prstů. Podávat prst nebo několik prstů místo celé ruky je nezpůsobné.

Při podání ruky se díváme druhému člověku do očí, můžeme se mírně uklonit, usmát se. Na podání ruky – stejně jako na jiných druhích pozdravu – velmi dobře vidíme vzájemný vztah obou lidí. Mdlé položení prstů do vaší dlaně bude vytvářet obraz člověka unaveného, nerozhodného, melancholického. Drcení prstů většínou vypovídá o tom, že si dotyčný na něco hraje, něco předstírá. (Setkali jsme se až s křečovitým silným sevřením ruky u dívek, které chtěly být za každou cenu emancipačně uznávány.) Kdo vaši ruku pustí jako horký brambor, nebo ji dokonce na závěr stisku odstrčí, před takovým člověkem bych se měl na pozoru. A tak můžeme při každém setkání s neznámým člověkem, při každém podání ruky se pokoušet podle něj vydedukovat povahu a charakter druhého.

Muž nikdy nepodává ruku v rukavici, nehrozí-li mu nebezpečí omrzlin. Žena si může ponechat rukavice na ulici na rukou, zejména za špatného počasí: kromě toho si nesundává ani tenké společenské rukavičky, které nosí na plesy, koncerty a podobně.

Zásadně si podáváme pravou ruku: levou jen tehdy, není-li to pravou možné (těžký náklad, zranění, znečištění) nebo jsme-li oba příslušníky nějakého spolku, který si zvolil tento způsob pozdravu.

V okamžicích velkého citu si můžeme podat i ruce obě – např. při důvěrném loučení.

Společensky výše postavení podávají první ruku níže postave-

ným. Poruší-li nicméně druhá strana toto pravidlo, správný gentleman tento prohršek přejde a přijme podanou pravici. Nepřijetí podávané ruky je totiž hrubou urážkou, zejména pokud podává jako první ruku osoba výše nebo stejně společensky postavená. Pouze v případě opravdu značně vyššího společenského postavení druhé strany si nesmíme nárokovat důvěrnost v podobě uchopení námi podávané ruky: týká se to jednak vládních činitelů, jednak nejvyšších nadřízených, jednak nám méně známých nebo zcela neznámých žen. Není proto možné, aby při prohlídce pracoviště generálním ředitelem se k němu s napřaženou rukou vrhali jednotliví pracovníci; společensky přijatelné je povstání, úklona, slovní pozdrav.

LÍBÁNÍ

Ještě intimnějším způsobem pozdravu než podání ruky je líbání. V první řadě jde o líbání ruky. Je to projev úcty, uznání, velké zdvořilosti nebo vyjádření jiných citů ženě. Políbení ruky nezmiňuje zcela z repertoáru galantních mužů, ačkoli se v jednotlivých zemích zachovalo v různé podobě, a v posledních letech se s ním stále více setkáváme i v naší společnosti. (Galantnost např. našich severních sousedů – Poláků je zde přímo příslovečná.)

Neexistuje obecné pravidlo o tom, kdy se líbá ruka. V různých zemích, krajích a společenských vrstvách se používá tohoto společenského způsobu zdravení docela odlišně. Ruka se může políbit při představování, při pozdravu, při gratulaci, při rozloučení, po tanci, při podání daru apod.

Políbení ruky nebývá zvykem při každodenním styku. Chceme-li ženě políbit ruku, uchopíme ji lehce za prsty, mírně se ukloníme a ruku zdviháme k ústům: polibek spíše naznačíme, než vykonáme. Nelíbáme ruku v rukavici a nelíbáme ruku s pokrytou hlavou. Nemá-li žena na políbení ruky zájem, nevytrhává ji, neschovává za zády a nevolá: „Chi, chi, chi, ale co vás nemá, pane Nováku...“ Je lépe nechat si ruku políbit, nebo, má-li k tomu žena vážné důvody, jemně, ale pevně vyvinout ruku z držení, popř. ji přidržet dole.

Dáma má samozřejmě právo nenechat si políbit ruku, ale jestliže tak udělala, neměla by si pak nechat políbit ruku ani od jiného pána ve společnosti. Stejně tak by muži neměli dělat rozdíl mezi ostatními dámami a líbat ruce jen některým z nich. Políbení ruky je zesílený výraz zdvořilosti a ostatní dámy by se právem mohly cítit uraženy.

V žádném případě nelíbáme ruku mužům; výjimkou je pouze vysoký klérus (věřící líbají prsten biskupa nebo papeže) nebo jsme-li příslušníky mafie.

Když už jsme u líbání, také různé druhy polibků bývají pozdravem. Polibek představuje vůbec nejdůvěrnější způsob pozdravu a má tradici starou jako lidstvo samo. Líbali se milenci, manželé, ale také pán políbil svého otroka při propuštění na svobodu, líbají se státníci, líbáme se všichni. Nejoficiálnější je polibek naznačený při objetí přiložením tváře k sobě, obvykle třikrát. Je výrazem přátelského pozdravu, přípustného i při oficiálních příležitostech – díky praxi komunistických pohlavárů je však tento obyčej silně v opovržení. V osobním styku se v našich krajích naprosto neprotikuje, ale můžeme se s ním setkat v cizině.

Ženy a dívky můžeme, jsme-li natolik dobří známí, pozdravit polibkem na tvář. (Přitom ony polibek spíše naznačí, než aby jej opětovaly.) Tento způsob pozdravu je také velmi často používaný mezi dvěma ženami.

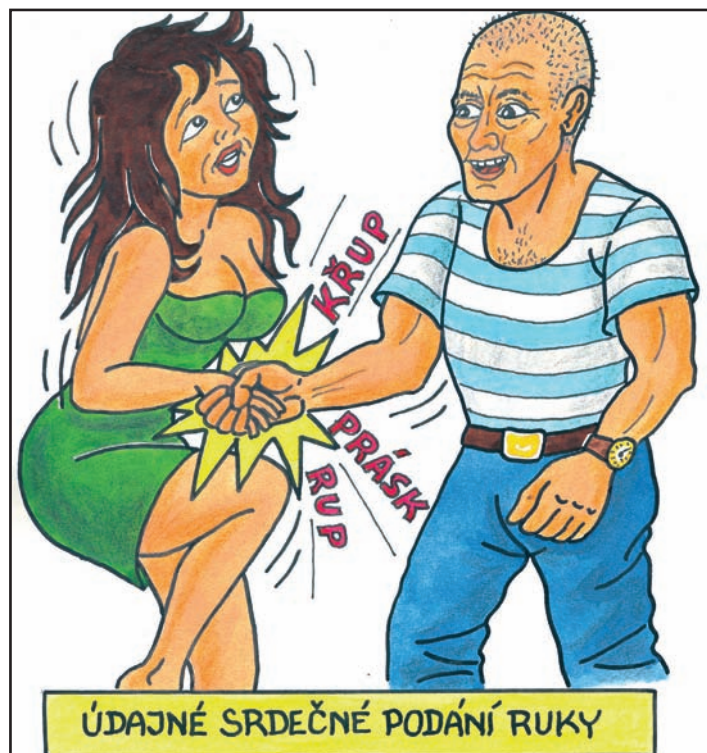
Jak jsme se již zmínili výše, podle místních zvyklostí existuje polibek v podobě přitisknutí tváře na tvář, přičemž se tak učiní z každé strany, tedy dvakrát (alespoň v Čechách), v jiných zemích se tak děje třikrát i vícekrát.

Je možné, aby se takto pozdravili i dva muži, zejména pokud jsou opravdu dobrými přáteli nebo příbuznými. Je to především záležitost místních či rodinných zvyklostí a obyčejů.

Na ústa se líbají velmi dobří známí, důvěrní přátelé a blízcí příbuzní (ale nikdy ne dva muži, nechtějí-li zavdat k úvahám o své sexuální orientaci). Musíme umět odlišit políbení společenské, zdvořilostní, pozdravné od polibku milenecko-manželského. Ten by se na veřejnosti objevovat neměl, neboť je v podstatě jedním z úvodních kroků milostného sblížení dvou lidí, milostné předehry. Takže než strčíte své dívce jazyk do krku a jmete se zkoumat její mandle, rozhlédněte se okolo sebe. V noci na Petříně - proč ne? V pravé poledne na náměstí - spíše nikoliv.

Kresby
Petr PAČES

Určitým mezistupněm při líbání je polibek na čelo. Můžeme jej dát dítěti, ale i dívce, kterou se ještě neodvažujeme políbit na ústa. Německé přísloví říká: „Úcta líbá ruku, přátelství tvář, otcovská blahovůle čelo, láska ústa, touha oči, chtíč šiji, pokora roucha.“

Polibek můžeme také pouze naznačit: políbit si vlastní ruku, a to buď s pohledem upřeným na osobu, jíž je určen, nebo s gestem k ní zaměřeným. Použijeme jej tehdy, jsme-li od jeho příjemce fyzicky oddálení, ale pouze tehdy, jsou-li naše vztahy takové, že by přípouštěly i skutečné vykonání polibku. V tomto případě může muž políbit hřbet své ruky a signalizovat tak polibek pro svoji dámu, ale i ona se může prsty dotknout svých úst a poslat jemu vzdušnou „hubičku“.

Hana BACHRACHOVÁ